

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
isikuandmete kaitse asjas nr. 2.1.-4/22/2585

Ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspeksiooni jurist Geili Keppi
Ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	06.12.2022 Tallinnas
Ettekirjutuse adressaat – isikuandmete töötaja	OÜ Laidoneri KV registrikood 12955595 Viljandi maakond, Viljandi linn, J. Laidoneri plats 8, 71020 e-posti aadress: park@parkhotelviljandi.ee
Isikuandmete vastutav ametiisik	töötaja Juhatuse liige

RESOLUTSIOON:

Isikuandmete kaitse seaduse § 56 lõike 1, lõike 2 punkti 8, § 58 lõike 1 ning isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artikli 58 lõike 2 punkti d alusel, arvestades IKÜM artiklitega 5, 6 ja 12-14, teen täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:

Peatada kaamerate kasutamine OÜ Laidoneri KV territooriumil kuniks ei ole täidetud järgnevad punktid:

1. kaamerate kasutamise kohta on koostatud õigustatud huvi analüüs vastavalt Inspeksiooni poolt koostatud juhendile ning mille IKÜM-i nõuetele vastavust on Andmekaitse Inspeksioon kinnitanud;
2. koostatud on andmekaitsetingimused, mille IKÜM-i nõuetele vastavust on Andmekaitse Inspeksioon kinnitanud.

Määrán ettekirjutuse täitmise tähtajaks 20.12.2022.

Ettekirjutuse täitmisest teatage hiljemalt selleks tähtajaks Andmekaitse Inspeksioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Käesoleva ettekirjutuse saab vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades kas:

- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspeksioonile või
- halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse (sel juhul ei saa enam samas asjas valet läbi vaadata).

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

SUNNIRAHA HOIATUS:

Kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Andmekaitse Inspeksioon ettekirjutuse adressaadile isikuandmete kaitse seaduse § 40 lõike 2 alusel **sunni raha** punktides 1-2 iga kohustuse täitmata jätmise eest summas **2000 eurot**.

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

FAKTILISED ASJAOLUD:

AKI algatas 28.10.2022 omaalgatusliku järelevalvemenetluse, mille eesmärgiks oli välja selgitada, missugusel õiguslikul alusel ning eesmärgil kasutab juriidiline isik OÜ Laidoneri KV, registrikoodiga 12955595 kaameraid.

OÜ Laidoneri KV selgitas 02.11.2022 saadetud kirjas, et Park Hotell Viljandi kaamerad on nähtavalt paigaldatud maja kolme välisnurka (majandushoov, välisuks ning maja teine külg), esimese korruse avalikesse ruumidesse (siseatrium ja restoran) ning keldrikorrusel asuvasse kööki.

Kuivõrd AKI-le ei esitatud enne kaamerate kasutamist läbi viidud õigustatud huvi analüüsi, siis tegi AKI 18.11.2022 OÜ-le Laidoneri KV ettepaneku isikuandmete kaitse asjas, sh selgitades, et meile arusaadavalt tugineti oma vastuses isikuandmete kaitse üldmääruse (edaspidi IKÜM) artikkel 6 lõige 1 punktile a, mille järgi on isikuandmete töötlemise (videokaamerate kasutamine) õiguslikuks aluseks isikute nõusolek. Andmekaitse Inspeksioon tegi sellest tulenevalt OÜ-le Laidoneri KV ettepaneku videovalve kasutamine lõpetada ja olemasolevad salvestised kustutada, kuna KV Laidoneri OÜ-l puudub kontrollitud õiguslik alus videovalve kasutamiseks ning saata selle kohta inspeksioonile kinnitus hiljemalt 24.11.2022.

Ettepanekus selgitas AKI muuhulgas ka, miks ei loeta töösuhetes antud nõusolekut vabatahtlikult antud nõusolekuks ja miks ei saa sellele õiguslikule alusele kaamerate kasutamisel tugineda.

OÜ Laidoneri KV vastas 21.11.2022 AKI poolt tehtud ettepanekule ning kinnitas jätkuvalt, et kaamerate kasutamisel tuginetakse siiski töötajate nõusolekule;

Kuivõrd järelevalvemenetluse käigus selgus, et kaameratest teavitavad sildid ei vasta nõuetele, siis palus inspeksioon 18.11.2022 tehtud ettepanekus luua ka nõuetele vastavad teavitussildid, juhul kui KV Laidoneri OÜ soovib siiski videovalvet kasutada. Inspeksioonile edastati küll pildid teavitussiltidest, kuid nendel siltidel puudus viide videovalve eesmärgile, õiguslikule alusele ja vastutavale töötlejale. Puudus viide ka sellele, kust ja kuidas klient/töötaja leiab andmekaitsetingimused.

OÜ Laidoneri KV selgitas 21.11.2022 esitatud vastuses inspeksiooni ettepanekule, et nende hinnangul on olemasolevad teavitussildid piisavad, kuna need on paigaldatud maja seintele ja on aru saada, et need viitavad selles majas olevatele kaameratele. Siiski edastas KV Laidoneri OÜ 29.11.2022 pildid teavitussiltidest, mis on koostatud Andmekaitse Inspeksiooni poolt välja töötatud videovalve sildi genereerijaga.

ISIKUANDMETE TÖÖTLEJA SELETUS:

21.11.2022 esitatud vastuses AKI ettepanekule selgitas KV Laidoneri OÜ muuhulgas järgmist: „Nagu ma olen korduvalt selgitanud, siis meie majas töötavad inimesed on andnud suusõnalise nõusoleku (võite imestada, aga täiesti vabatahtlikult), et nad mõistavad millistel eesmärkidel on meie majas valvekaamerad. Eesmärk on tagada territooriumil viibivate inimeste ning maja turvalisus. Teavitussildid on paigaldatud ning fotod teile ka saadetud. Teavitussildid on paigaldatud maja seintele (viitavad video valvele) ja sealt saab välja lugeda, et need käivad selle maja kohta, kuna on paigaldatud maja seintele, ustele, aiale ja

siseruumi. Varasemates vastustes pole kordagi olnud viidet, et teavitussiltidel peaks olema teie viimases kirjas välja toodud lisainfot ning samuti pole ma Viljandi linnapildis kohanud videovalve silte, kus on väljatoodud lisainfo: töötlemise eesmärk, õiguslik alus, vastutava töötaja nimi ja kontaktandmed ning info, kus saab tutvuda andmekaitsetingimustega.“

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

1. Isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artikli 5 kohaselt peab andmetöötlus olema seaduslik. Seaduslik on isikuandmete töötlemine ainult juhul, kui esineb mõni IKÜM artiklis 6 toodud õiguslikest alustest.
2. IKÜM artikkel 6 lõike 1 järgi on isikuandmete töötlemine seaduslik ainult juhul, kui selleks esineb mõni nimetatud artiklis sätestatud õiguslik alus. Töösuhtes saab reeglina isikuandmete töötlemine olla seaduslik, kui see on seotud lepinguliste kohustuste või tööandjale seadusest tulenevate kohustuste täitmisega või kui tegemist on tööandja või kolmanda isiku õigustatud huviga. Siinjuures märgime, et lepinguliste kohustuste täitmisele saab tugineda üksnes selliste töötlemistoimingute puhul, mis ongi realselt vajalikud tööandjale töölepingu täitmiseks, mida kaamerate kasutamine kindlasti olla ei saa. Ka seadusest ei tulene ühtegi kohustust, mis kohustaks praegusel juhul KV Laidoneri OÜ-d kasutama kaameravalvet. Seega on praegusel juhul kaamerate kasutamine võimalik vaid õigustatud huvi korral (IKÜM art 6 lg 1 p f). Õigustatud huvile tuginemisel peab aga olema läbi viidud õigustatud huvi hinnang kaamerate kasutamise osas. Informatsiooni selle kohta saatis AKI oma 18.11.2022 tehtud ettepanekus nr 2.1.-4/22/2585. Lisaks selgitas AKI viidatud ettepanekus ka, miks ei saa tugineda kaamerate kasutamisel töötajate nõusolekule.
3. Kuna isikute jälgimine kaamera abil riivab eraelu puutumatust olulisel määral ja nende kasutamine on võimalik vaid õigustatud huvi korral, siis on oluline, et läbi oleks viidud õigustatud huvi hindamine, millest nähtub, et andmetöötaja huvi kaalub üles andmesubjekti huvid või põhiõigused ja –vabadused. Olukorras, kus see nii ei ole, ei ole ka kaamerate kasutamine lubatud. IKÜM artikkel 5 lõike 2 kohaselt peab andmetöötluse seaduslikkust tõendama andmetöötaja. Kuidas õigustatud huvi hinnata, oleme selgitanud [juhendis](#).
4. Õigustatud huvi hindamine pole pelgalt vormitäiteks. Selle eesmärk on kõigile arusaadavalt ära põhjendada, miks on vaja kasutada just nii palju ja sellistes asukohtades kaameraid. Millist eesmärki kaamerad täidavad ning miks ükski teine meede pole piisav. Eesmärgid tuleb välja tuua täpselt, nt ei sobi abstraktne viide „protsesside jälgimiseks“ või „turvalisuse tagamiseks“. Kui kaamerat kasutatakse vara kaitseks, siis tuleb täpselt kirjeldada, milles seisneb oht varale ning miks see oht on realistlik (viited varem aset leidnud juhtumitele). Kaameraid ei saa kasutada hüpoteetilise ohu tõttu. Kirja tuleb panna kõik eesmärgid, milleks kaameraid realselt kasutatakse.
5. Seejärel tuleb konkreetselt põhjendada, miks on kaamerad paigaldatud just sellistesse kohtadesse ning milliseid kaameraid kasutatakse. Kaamerajälgimisega põhjustatava riive vähendamiseks tuleb need suunata üksnes konkreetsele probleemsele kohale. Mittevajalik osa kaamera vaateväljast tuleb hägustada või kinni katta.
6. Kui eeltoodu on tehtud, tuleb selgitada, millist mõju omavad kaamerad töötajatele. Töötajate õiguste riive suurust mõjutab ka see, kaua salvestisi säilitatakse ning kellel on neile juurdepääs. Muuhulgas tuleb arvestada ka stressiga, mida põhjustab pideva jälgimise all olek.
7. AKI selgitas ettepanekus muuhulgas, et töösuhtes ei saa tugineda nõusoleku õiguslikule alusele, kuivõrd tegemist on alluvussuhtega ja sellisel juhul on vähetõenäoline, et isik andis nõusoleku vabatahtlikult. Ka Euroopa

andmekaitse nõukogu on oma juhises, mis käsitleb videoseadmete kaudu isikuandmete töötlemist („Guidelines 3/2019 on processing of personal data through video devices“) jõudnud samale järeldusele ning Andmekaitse Inspeksioon lähtub Euroopa andmekaitse nõukogu suunistest. Lisaks selgitasime ka, et kui peaks tekkima olukord (OÜ KV Laidoneri näitel), kus üks töötaja enda nõusolekut oma andmete töötlemiseks ei anna või selle hiljem tagasi võtab (see õigus tuleneb IKÜM artikkel 7 lõikest 3), siis teoreetiliselt ei tohiks ta ka kaamera vaatevälja sattuda, mistõttu tekib tööandjal kohustus sulgeda kaamera igal hetkel, kui töötaja kaamera ette satub (mis on tegelikkuses võimatu). Lisaks on nõusoleku kasutamine kaamerate puhul problemaatiline ka seetõttu, et kaamerate vaatevälja jäävad ka isikud, kes ei ole töötajad ja ei ole eluliselt usutav, et KV Laidoneri OÜ andmetöötajana nendelt isikutelt igakordselt nõusoleku võtab. Praegusel juhul toimub kaamerate kasutamine seega ilma õigusliku aluseta - ebaseaduslikult.

8. Kaamerate kasutamise puhul peavad olema paigaldatud ka nõuetekohased teavitussildid, kus on esitatud täpsem viide andmetöötaja andmekaitsetingimustele. KV Laidoneri OÜ selgitas esialgses vastuses AKI-le, et teavitussildid olid nende hinnangul sobilikud, kuna need olid paigaldatud maja seinale ning seetõttu oli aru saada, et need käivad selle maja kohta. Lisaks pole KV Laidoneri OÜ väitel AKI enne ettepaneku tegemist viidanud teabele, mis peab teavitussiltidel olema. Siinkohal märgime, et AKI viitas AKI poolt välja töötatud videovalve sildi genereerijale juba esimeses järelepärimises. Teavitussildil peab olema info selle kohta, kes on vastutav töötaja, milline on isikuandmete töötlemise eesmärk ja selle õiguslik alus ning ka vastutava töötaja kontaktandmed. 29.11.2022 edastas KV Laidoneri OÜ inspeksioonile pildid uutest paigaldatud siltidest, millest nähtub, et siltidel on olemas vajalik info. Küll aga on segadust tekitav, et siltidel on viidatud õigusliku alusena õigustatud huvi alusele. Samas on KV Laidoneri OÜ menetluse käigus korduvalt viidanud justkui toimuks videovalve kasutamine isikute nõusoleku alusel.
9. Võttes arvesse eelpool toodut, on käesoleval hetkel isikuandmete töötlemine (filmimine) OÜ KV Laidoneri poolt ebaseaduslik, kuna ei vasta IKÜM 5, 6, 12 ja 13 nõuetele.
10. Vastavalt IKS § 58 lõikele 1 ning IKÜM artikkel 58 lõike 2 punktidele d ja f, on inspeksioonil õigus anda korraldus, et andmetöötaja viiks isikuandmete töötlemise toimingud teatud viisil ja teatud aja jooksul vastavusse IKÜM sätetega, õigus kehtestada ajutine või alaline isikuandmete töötlemise piirang, sh töötlemiskeeld.
11. Ettepaneku lõpus juhtis AKI tähelepanu sellele, et Andmekaitse Inspeksioonil on õigus vastavalt IKS § 56 lõike 2 punktile 8, § 58 lõikele 1 ning isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 58 lõike 2 alusel teha isikuandmete töötlejale ettekirjutus, kui isikuandmete töötaja on rikkunud isikuandmete kaitse töötlemise nõudeid.
12. Võttes arvesse asjaolusid, et isikuandmeid töödeldakse hetkel ebaseaduslikult ja OÜ KV Laidoneri pole näidanud valmisolekut andmetöötlus viia kooskõlla IKÜM-is toodud nõuetega, siis leiab inspeksioon, et kohustusliku ettekirjutuse tegemine antud asjas on vajalik selleks, et lõpetada õigusrikkumine võimalikult kiiresti ning tagada isikute privaatsuse kaitse. Seetõttu teeb inspeksioon kohustusliku ettekirjutuse peatada jälgimiskaamerate kasutamine OÜ KV Laidoneri territooriumil kuni ettevõtte täidab IKÜM-ga pandud kohustused sellise andmetöötluse tegemiseks.

(allkirjastatud digitaalselt)
Geili Keppi
jurist
peadirektori volitusel